

PHÁT BIỂU
của đồng chí Lê Hồng Anh,
Ủy viên Bộ Chính trị, Thủ tướng trực Ban Bí thư tại
Hội nghị tổng kết công tác năm 2014, triển khai nhiệm vụ
năm 2015 của Viện Hàn lâm Khoa học xã hội Việt Nam
(Hà Nội, ngày 26/01/2015)

Thưa các đồng chí lãnh đạo Viện Hàn lâm Khoa học xã hội Việt Nam,

Thưa các đồng chí đại biểu, thưa toàn thể các đồng chí,

Hôm nay, tôi rất phấn khởi đến dự Hội nghị Tổng kết công tác năm 2014 và triển khai nhiệm vụ năm 2015 của Viện Hàn lâm Khoa học xã hội Việt Nam. Thay mặt Bộ Chính trị, Ban Bí thư, tôi xin gửi lời chào nồng nhiệt và lời thăm hỏi ân cần tới các đồng chí lãnh đạo Viện, các nhà khoa học, toàn thể cán bộ, công chức, viên chức, người lao động của Viện; chúc các đồng chí mạnh khỏe, hạnh phúc, nhiều sáng tạo và thành công.

Thưa các đồng chí, các nhà khoa học,

Năm 2014 là năm có nhiều khó khăn, thách thức đối với nước ta. Nhìn lại năm qua, chúng ta thấy tình hình thế giới và khu vực đã ảnh hưởng to lớn đến mọi mặt của đất nước; tình hình trong nước cũng có nhiều khó khăn, phức tạp. Nhìn lại có thể nói, năm 2014 chúng ta đã giành được nhiều kết quả tích cực: kinh tế vĩ mô ổn định, lạm phát thấp hơn dự kiến, tăng trưởng kinh tế khá và có chiều hướng tốt hơn; đời sống nhân dân tiếp tục được cải thiện; quy mô quốc gia được giữ vững; chính trị, xã hội

ổn định; vị thế quốc tế của nước ta tiếp tục được nâng lên. Đó là nhờ sự nỗ lực, cố gắng rất lớn của toàn Đảng, toàn dân, toàn quân ta. Trong kết quả chung đó, có sự đóng góp xứng đáng của Viện Hàn lâm Khoa học xã hội Việt Nam.

Thưa các đồng chí, các nhà khoa học,

Trong năm 2014, với phương châm “chủ động, sáng tạo, chủ trì, chịu trách nhiệm”, toàn thể lãnh đạo, cán bộ, công chức, viên chức, người lao động của Viện đã đoàn kết, nỗ lực khắc phục khó khăn, đạt được nhiều kết quả tích cực trên các phương diện: nghiên cứu khoa học, đào tạo nguồn nhân lực chất lượng cao và tiếp vận chính sách, phục vụ sự nghiệp phát triển kinh tế - xã hội, phát triển đất nước. Thành tựu trên mặt số lượng có thể sau đây:

Thứ nhất, Viện đã triển khai thực hiện một khối lượng lớn các công trình, đề tài, dự án về khoa học xã hội và tri thức để phục vụ Quốc gia và cộng đồng Viện Hàn lâm. Đã có nhiều đóng góp quan trọng trong Công trình khoa học và công nghệ phục vụ phát triển bền vững kinh tế - xã hội vùng Tây Nguyên (Công trình Tây Nguyên 3) và triển khai đề cương, tích cực các công trình Tây Nam Bộ; Chăm sóc hạnh phúc người Việt Nam; Nghiên cứu

về gia đình, các đề án Bách khoa thuộc Việt Nam; Ngôn ngữ các dân tộc thiểu số; Nghiên cứu về đời sống chính trị của người dân và phát triển kinh tế xã hội Trung Quốc, các đề án Hoàng thành Thăng Long; Trung tâm nghiên cứu Nhà Quốc gia, v.v...

Thứ hai, Việt Nam đã từng có và kết hợp chặt chẽ giữa nghiên cứu cơ bản, nghiên cứu ứng dụng với công tác tham mưu tư vấn, góp phần cung cấp những luận cứ khoa học cho Đảng và Nhà nước trong việc hoạch định đường lối, chính sách xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Đã từng trung nghiên cứu, luận giải, chuyển hóa và làm sâu sắc thêm những thực tiễn các quan điểm, chủ trương, đường lối của Đảng trong các Văn kiện Đại hội XI. Các kết quả nghiên cứu đã góp phần đưa Văn kiện, Nghị quyết của Đảng đi vào cuộc sống. Về lĩnh vực chính trị, Việt Nam đã từng trung nghiên cứu những vấn đề hết sức quan trọng như: thực hành dân chủ trong đời sống chính trị, cải cách chính sách phát triển kinh tế - xã hội; vấn đề xây dựng nhà nước pháp quyền, hoàn thiện cơ chế pháp lý thực thi dân chủ trong Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa Việt Nam... Về lĩnh vực kinh tế, đã từng trung lý giải những vấn đề thực tiễn nổi bật đặt ra: tái cấu trúc nền kinh tế gắn với đổi mới mô hình tăng trưởng; tăng trưởng kinh tế nhanh và bền vững; hoàn thiện thể chế kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa ở Việt Nam; vấn đề xây dựng nhà nước pháp quyền trong hệ thống quốc gia; các giải pháp phát triển hạ tầng giao thông; chính sách thu hút có hiệu

quả đầu tư trực tiếp nước ngoài trong đời sống kinh tế hiện nay... Về lĩnh vực xã hội, đã góp phần làm sáng tỏ vấn đề thực tiễn công bằng xã hội, chính sách và sách lược xóa đói giảm nghèo, thực tiễn an sinh xã hội, chính sách đối với phân tầng xã hội, chính sách vùng - miền, các vấn đề về đạo đức, gia đình... Về lĩnh vực văn hóa, giáo dục và khoa học, đã đề xuất những giải pháp về cải cách giáo dục, hệ thống quốc gia tri thức và thông tin, xây dựng xã hội học tập, gìn giữ bản sắc truyền thống, tiếp thu tinh hoa văn hóa nhân loại, xây dựng hệ giá trị Việt Nam; lý giải văn hóa với tính cách là sức mạnh mềm, sức chiến đấu phi bạo lực xây dựng các trung tâm giáo dục - nghiên cứu khoa học chất lượng cao, đào tạo và sử dụng nhân tài, tham gia các liên kết quốc gia về giáo dục, khoa học và văn hóa... Về quốc phòng và an ninh, đã từng trung nghiên cứu những vấn đề về chiến tranh và hòa bình; giải pháp xây dựng quân đội và các lực lượng bán vũ trang; mối quan hệ giữa sức mạnh dân tộc, sức mạnh quốc gia và sức mạnh vũ khí; các vấn đề an ninh truyền thống và phi truyền thống; các vấn đề về biên giới, chủ quyền và biên giới biển; chủ quyền pháp lý và chủ quyền lịch sử; các vấn đề về nhân tố con người và nhân tố dân tộc trong bảo vệ chủ quyền quốc gia...

Kết quả nghiên cứu những vấn đề đó đã được phản ánh trong những số chuyên đề có giá trị của Viện Hàn lâm Khoa học xã hội Việt Nam: các báo cáo công bố và chuyên khảo, các bài báo khoa học đăng trong các tạp chí trong và ngoài nước, những giải pháp và kiến nghị có giá trị thực tiễn và khoa học...

Độc biệt, Viên đã hoàn thành kịp thời, có chất lượng các nhiệm vụ nghiên cứu theo yêu cầu của Bộ Chính trị, Ban Bí thư và Chính phủ. Được phân công thực hiện nghiên cứu 7 vấn đề lớn thuộc nhiệm vụ *Tổng kết 30 năm đổi mới*, mặc dù thời gian gấp, song với trách nhiệm chính trị cao, phương thức thực hiện hợp lý, Viên đã quy tập được các chuyên gia đầu ngành, hoàn thành tốt nhiệm vụ. Sản phẩm của hội thảo này đã được đánh giá cao về tính nghiêm túc, sâu sắc, giá trị khoa học và thực tiễn của các kết luận cũng như những ý tưởng khoa học mới được đề xuất.

Viên đã tích cực hợp tác với các Bộ, ngành và địa phương trong công tác cùng nghiên cứu những vấn đề lý luận và thực tiễn vĩ mô và thực tiễn chính sách, giúp các địa phương trong việc xây dựng hoạch định, phân bổ ngân sách và chi tiêu có phát triển kinh tế - xã hội phục vụ xây dựng văn kiện cho Đại hội Đảng của các địa phương. Những ý kiến đóng góp của Viên được các Bộ, ngành, địa phương đánh giá cao.

Thị ba, một nữ lao động đáng hoan nghênh của Viện Hàn lâm Khoa học xã hội Việt Nam trong năm 2014, là các *hoạt động khoa học góp phần đấu tranh bảo vệ chủ quyền biển đảo của Tổ quốc*. Tọa độ khoa học, độc biệt là tọa độ lịch sử và pháp lý, Viên đã chủ động, sáng tạo thực hiện các hoạt động thiết thực, như hội thảo khoa học với Biển Đông, với Khúc cù lao biệt lập, triển lãm tài liệu về Hoàng Sa - Trường Sa, xuất bản sách về tài liệu Hán Nôm, công bố nhiều bài báo khoa học, nhiều tài liệu quý, trong đó có những tài liệu được công bố lần đầu tiên. Số lý giải

và những tài liệu của khoa học xã hội đã làm việc chủ động thêm những chủ đề lịch sử không thể phủ nhận và những lập luận pháp lý không thể xuyên tạc, chứng minh chủ quyền, quyền chủ quyền của Việt Nam tại Hoàng Sa, Trường Sa và Biển Đông, góp phần định hướng dư luận trong nước và thuyết phục cộng đồng quốc tế. Những nghiên cứu sâu và những dữ liệu báo số của Viên, không chỉ có giá trị về mặt khoa học, mà còn có ý nghĩa chính trị sắc bén, thực tiễn phục vụ lợi ích của đất nước.

Thị tú, trong quá trình hiện thực hóa quan điểm của Đảng coi phát triển khoa học và công nghệ là quốc sách hàng đầu, thực hiện Nghị quyết số 22-NQ/TW, ngày 10/4/2013 của Bộ Chính trị với hội nhập quốc tế, trong năm 2014, Viên đã chủ động phát huy ngoại giao kênh II, mở rộng hợp tác quốc tế trong nghiên cứu khoa học, nắm bắt tình hình khu vực và thế giới, phát triển quan hệ song phương và đa phương với các đối tác chiến lược; đẩy mạnh tuyên truyền chủ trương, đường lối, chính sách của Đảng và Nhà nước. Viên đã tiến hành đàm phán, xây dựng và ký kết các thỏa thuận hợp tác mới, gia hạn một số thỏa thuận hợp tác với các đối tác truyền thống.

Thị năm, công tác đào tạo và xây dựng đội ngũ cán bộ khoa học xã hội đã được Viên quan tâm, chú trọng. Sau 5 năm xây dựng và trưởng thành, Học viện Khoa học xã hội đã khẳng định được vị trí, vai trò của mình trong việc đào tạo nguồn nhân lực chất lượng cao cho nước. Tôi vui mừng được biết, hiện Học viện có hơn 4.500 học viên cao học và nghiên cứu sinh đang theo học. Một số

chuyên gia của Viện đã tham gia giảng dạy cho các lớp đào tạo cán bộ cao cấp của Đảng, đào tạo cán bộ đảng viên cho mặt sở địa phương. Công tác đào tạo và bồi dưỡng cán bộ trẻ, cán bộ đảng viên trong Viện đã được Đảng ủy, Lãnh đạo Viện Hàn lâm và các cơ quan trực thuộc đặc biệt quan tâm. Đội ngũ cán bộ trẻ đã và đang có sự trưởng thành.

Thay mặt Ban Chính trị, Ban Bí thư, tôi nhiệt liệt chúc mừng và đánh giá cao những kết quả mà các đồng chí đã đạt được trong năm 2014.

Tôi nhớ trí tuệ nội dung Báo cáo tổng kết của các đồng chí về những hạn chế, tồn tại trong thực hiện nhiệm vụ năm 2014. Tôi đồng ý với Hội nghị này các đồng chí cần tiếp tục tháo gỡ những vướng mắc và sau Hội nghị, đồng nghiệp lãnh đạo Viện, các đơn vị giúp việc Chủ tịch Viện, các đơn vị nghiên cứu khoa học và các đơn vị sự nghiệp khác trực thuộc Viện, cùng với Đảng ủy, Chi ủy đánh giá sâu sắc, phân tích nguyên nhân của những hạn chế, tồn tại của đơn vị mình và đưa ra biện pháp khắc phục một cách cụ thể và quyết tâm thực hiện trong thời gian tới.

Thưa các đồng chí, các nhà khoa học,

Trong thời gian tới và trong năm 2015, sự nghiệp xây dựng chủ nghĩa xã hội và bảo vệ Tổ quốc xã hội chủ nghĩa đặt ra những đòi hỏi ngày càng cao đối với nhân viên khoa học xã hội Việt Nam nói chung và với Viện Hàn lâm Khoa học xã hội nói riêng. Viện phải nỗ lực phấn đấu nhiều hơn nữa để đáp ứng được sự trông đợi của Đảng, Nhà nước và Nhân dân.

Với phương châm hành động “Dân chủ, sáng tạo, chuyên nghiệp và hiệu quả”,

Viện Hàn lâm Khoa học xã hội Việt Nam cần nâng cao trình độ nghiên cứu khoa học lên một tầm cao mới, sớm trở thành một trung tâm nghiên cứu tầm khu vực vào năm 2020 như mục tiêu đã xác định. Tôi cần tán thành với phương hướng, nhiệm vụ, giải pháp mà Báo cáo Tổng kết của các đồng chí đã nêu ra; đồng thời yêu cầu trong năm 2015, Viện Hàn lâm Khoa học xã hội Việt Nam cần tiếp tục thực hiện một số nhiệm vụ cơ bản sau:

1- Tiếp tục nâng, nhiệm vụ của mình, Viện tích cực tham gia đóng góp ý kiến góp phần hoàn thiện các văn kiện trình Đại hội XII của Đảng. Các đồng chí cần phát huy trí tuệ và tinh thần trách nhiệm, tích cực góp ý, nhất là những vướng mắc và khó, đòi hỏi phải được luận giải sâu sắc về lý luận và thực tiễn. Đây là nhiệm vụ chính trị vô cùng quan trọng mà Ban Chính trị, Ban Bí thư và Trung ương Đảng kỳ vọng các đồng chí.

2- Tiếp tục nghiên cứu, giải đáp có căn cứ khoa học về *những vấn đề lý luận và thực tiễn cơ bản của sự phát triển đất nước theo định hướng xã hội chủ nghĩa* nhằm xây dựng một nước Việt Nam “*Dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh*”. Yêu cầu này đòi hỏi các đồng chí phải quán triệt thật sâu sắc cả trong công tác nghiên cứu, công tác đào tạo và trong các hoạt động thực tiễn, phấn đấu biến chính sách cho Đảng và Nhà nước.

Tiếp tục sâu sắc và nghiên cứu những tài liệu lịch sử và pháp lý khoa học định hướng quyên của Việt Nam trên Biển Đông, giải đáp những vấn đề về địa mang tính thời sự, cấp thiết, vừa cấp bách, lâu dài của sự

nghiệp đấu tranh bảo vệ chủ quyền đất nước. Nghiên cứu chính sách, chiến lược của các nước và các khu vực, nhất là các nước láng giềng, các nước láng giềng xây dựng căn cứ khoa học, dữ liệu chính xác tình hình, từ đó có chủ trương, chính sách và hiệu quả cho Đảng và Chính phủ trong việc đưa ra đề nghị sách lược.

3- Nghiên cứu cơ bản, sâu sắc và có hệ thống tất cả các lĩnh vực của khoa học xã hội, từ kinh tế đến văn hóa, từ chính trị đến xã hội, từ giáo dục - đào tạo đến quốc phòng - an ninh, từ khoa học đến tôn giáo... nhằm đáp ứng tất nhất nhu cầu của sự phát triển toàn diện đất nước. Trong đó, đặc biệt chú ý nghiên cứu nhân tố con người, đất con người vào vị trí trung tâm của sự phát triển kinh tế - xã hội theo tinh thần Nghị quyết Trung ương 9 (khóa XI) về “xây dựng và phát triển văn hóa, con người Việt Nam đáp ứng yêu cầu phát triển bền vững đất nước”.

4- Tiếp tục đẩy mạnh và tăng cường hợp tác quốc tế; trên cơ sở hợp tác nghiên cứu và liên kết đào tạo, làm cho công tác thi đua khen thưởng hiệu quả hơn, sâu sắc hơn giá trị của văn hóa, con người và dân tộc Việt Nam; chọn lọc và tiếp thu những tinh hoa của văn hóa, văn minh nhân loại, thành tựu của khoa học xã hội thi đua, để phát triển nền văn hóa, nền khoa học xã hội nước nhà.

5- Xây dựng đội ngũ cán bộ khoa học xã hội có vững chắc, có năng lực, có trình độ cao, có sức lý giải những vấn đề lý luận và thực tiễn đất nước; thi đua, hăng hái thi đua sáng tạo những công

trình khoa học đất nước quốc gia, khu vực và thế giới. Làm tốt công tác xây dựng Đảng, đoàn thể; chú trọng công tác phát triển Đảng, nhất là trong đội ngũ các nhà khoa học trẻ.

Với kinh nghiệm của các đảng chí, giao Văn phòng Trung ương Đảng phải hợp với Viện Hàn lâm Khoa học Xã hội Việt Nam thi đua, nghiên cứu, để xuất Bộ Chính trị, Ban Bí thư và chuyển đến các cơ quan có thẩm quyền xem xét, giải quyết.

Thưa các đảng chí, các nhà khoa học,

Nói đến khoa học xã hội là nói đến văn hóa và con người. Và sự phát triển của dân tộc ta trước hết cũng là sự phát triển của văn hóa và con người. Tôi nghĩ rằng, đất nước ta muốn giàu mạnh, dân chủ, công bằng và văn minh, thì nền khoa học xã hội nước nhà phải ngày càng lớn mạnh.

Với truyền thống hơn 60 năm xây dựng và phát triển, tôi tin rằng rằng tập thể lãnh đạo Viện, các nhà khoa học, cán bộ, công chức, viên chức Viện Hàn lâm Khoa học Xã hội Việt Nam đoàn kết nhất trí vượt qua khó khăn, khắc phục khuyết điểm, phát huy ưu điểm, các đảng chí sẽ hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ năm 2015 và những năm tiếp theo.

Xin chúc các đảng chí lãnh đạo, các nhà khoa học, công chức, viên chức, người lao động Viện Hàn lâm Khoa học Xã hội Việt Nam và gia đình bền vững sang Năm mới dồi dào sức khỏe, hạnh phúc, thành công trong lao động, công tác và trong cuộc sống.

Xin cảm ơn các đảng chí. □